

MUDr. Richard Raši, PhD., MPH., primátor
Kancelária primátora mesta Košice
MMK, Tr. SNP 48/A, II. poschodie blok "D", č.dv. 211-213

Dr. Peter Pollák, Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
Pribinova 2, 812 72 Bratislava,
Slovenská republika

JUDr. Jana Dubovcová, Verejná ochrankyňa práv
Kancelária verejného ochrancu prav
Grösslingová 35,
811 09 Bratislava-Staré Mesto, Slovakia

JUDr. Zdenko Trebuľa, predseda
Košický samosprávny kraj
Úrad Košického samosprávneho kraja
Námestie Maratónu mieru 1
042 66 Košice

Doc. JUDr. Robert Fico, CSc., predseda vlády
Úrad vlády Slovenskej republiky
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava

Marcel Šaña
Mestská časť Košice Luník IX
Krčméryho 2
040 11 Košice

VEC:: Úmrtie rómskych detí v rómskej osade Mašličkovo v Košiciach

Európske centrum pre práva Rómov (ERRC) touto cestou vyjadruje vážne znepokojenie a ľútosť nad smrťou dvoch malých rómskych detí v rómskej osade Mašličkovo v Košiciach v dňoch 01. a 03. januára 2016.

Domnievame sa však, že úmrtiam bolo možné predísť, a preto týmto žiadame príslušné orgány a úrady mesta Košice, Košického samosprávneho kraja a štátu, aby podnikli okamžité kroky za účelom odstránenia nebezpečných a zdraviu škodlivých podmienok a pomerov bývania, ktoré tam dlhodobo panujú a zaistili bezpečnosť detí a rodín.

ERRC zdieľa pohoršenie, ktoré vyjadril Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity Peter Pollák počas nedávnej návštevy Luníka IX a Mašličkova po tragédii, kedy jedno dieťa umrelo pri požiari a druhé zamrzlo.¹ Príslušné orgány vedeli či mali vedieť, že sú ohrozené životy a mali zákonnú povinnosť konať.

Veľká komora Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) vo veci *Öneryildiz v Turecko* (2004) rozhodla, že v zmysle článku 2 Európskeho dohovoru o ľudských právach sú štáty zodpovedné za úmrtia v dôsledku nebezpečných podmienok bývania, ktoré sú im známe. V rozsudku *Mastromatteo v Taliansko* (2002) ESĽP konštatoval, že štáty sú v zmysle článku 2 zodpovedné za zlyhanie v prípade nezabránenia vážneho ohrozenia života, ak majú vedomosť o tom, že také riziko existuje, a to aj v prípade, keď nie je možné identifikovať priamo ohrozené konkrétne osoby. V uvedenom rozsudku ESĽP potvrdil, že vnútroštátne orgány musia *"urobiť všetko, čo sa od nich dôvodne môže očakávať, aby zabránili vážnemu a bezprostrednému ohrozeniu života, o ktorom majú vedomosť"* (ods. 74 rozsudku). V inej veci (*Moser v Rakúsko* (2006)) ESĽP rozhodol, že v situáciách, kedy sú v dôsledku nepriaznivých finančných a sociálnych podmienok rodín ohrozené deti, vhodnou reakciou štátov je, aby poskytli rodinám takú podporu, ktorá im umožní zostať spolu a zároveň zaistí bezpečnosť detí. Akákoľvek pomoc či podpora ponúknutá rodinám v tomto prípade (ak vôbec nejaká ponúknutá bola), bola zjavne nedostatočná. Okolnosti smrti dvoch rómskych detí v Mašličkove naznačujú, že príslušné orgány porušili svoje povinnosti vyplývajúce z článku 2 Dohovoru tým, že nezasiahli za účelom zabránenia vážneho ohrozenia života vyplývajúceho z nepriaznivých podmienok bývania v Mašličkove.

Dve zosnulé deti z Mašličkova sú obeťami diskriminačného zanedbávania bytových politík pre marginalizované rómske komunity, ktoré trvá viac ako dve desaťročia. Týmto vyzývame obecné, krajské orgány ako aj orgány s celoštátnou pôsobnosťou, aby urýchlene spolupracovali na vypracovaní udržateľného riešenia (vrátane vyčlenenia finančných zdrojov na tento účel a pevného časového rámca) pre obyvateľov sídliska Luník IX a okolitých osád tak, aby mali prístup k dôstojnému bývaniu.

S odkazom na Rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov vyzývame predstaviteľov politickej moci na Slovensku, aby začali využívať zdroje z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) na implementáciu integrovanej bytovej politiky pre Rómov. Radi by sme tiež pripomenuli stanovisko Európskej komisie, ktorá trvá na tom, že *"návrhy bytovej politiky musia rešpektovať všeobecné integračné postupy, ktoré špecificky zohľadňujú oblasti vzdelávania, zdravia, sociálnych vecí, zamestnania, bezpečnosti a desegregačných prístupov"*.²

¹ SME, Pollák vyzval mesto Košice, aby riešilo situáciu s Rómami, 07.01.2016, <http://kosice.korzar.sme.sk/c/8114927/pollak-vyzval-mesto-kosice-aby-riesilo-situaciu-s-romami.html#ixzz3yGBilPDi>

² Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions: An EU Framework For National Roma Integration Strategies Up To 2020. Brussels, 5.4.2011. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52011DC0173>

Vyzývame Vás, aby ste prijali a zverejnili bezprostredné kroky, ktoré v danej veci mienite podniknúť tak, aby všetci obyvatelia mesta Košice vrátane tých najzraniteľnejších, mali zabezpečený prístup k primeranému bývaniu a bezpečným životným podmienkam, ktoré zaručia, že sa podobné nešťastia nebudú opakovať.

Okrem prijatia dočasných opatrení Vás žiadame o zaslanie informácií o konkrétnych strategických plánoch, ktoré pripravujete v rámci naplňovania Odporúčaní Európskej rady o efektívnych nástrojoch integrácie Rómov v členských štátoch prijatých v roku 2013.

V oblasti bývania Rada odporučila nasledujúce účinné nástroje zaručujúce rovnaké podmienky v prístupe k bývaniu pre Rómov:

1. Odstrániť akúkoľvek priestorovú segregáciu a presadzovať desegregáciu
2. Presadzovať nediskriminačný prístup k socialnému bývaniu
3. Zabezpečiť prístup k verejným zdrojom (akými sú pitná voda, elektrina a plyn) a infraštruktúre potrebnej pre bývanie v súlade so slovenskými právnymi predpismi.

Žiadame Vás o poskytnutie informácií, ktoré integračné politiky zamerané na zlepšenie života Rómov v oblastiach zdravotníctva, bezpečnosti, socio-ekonomickej situácie a základných práv plánujete pripraviť a implementovať.

Vzhľadom na tieto novoročné tragédie, ktoré si vyžiadali detské obeť, si Vás dovoľujeme požiadať o informácie o vývoji a krokoch mesta Košice, ktoré zamedzia ďalším podobným tragédiám.

S úctou,

Európske centrum pre práva Rómov
Đorđe Jovanović
Network and Research Director